

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně: **Ing. J. P.**, zastoupené JUDr. Jiřinou Surynkovou, advokátkou se sídlem Rašínova 2, Brno, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Brně**, se sídlem nám. Svobody 4, Brno, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 6. 2008, č. j. 30 Ca 63/2008 - 21,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 6. 2008, č. j. 30 Ca 63/2008 - 21, **se zrušuje** a věc **se mu vrací** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

1) Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Brně, kterým soud odmítl její žalobu proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně (dále též „žalovaný“) ze dne 14. 1. 2008, č. j. 15152/07-1500-705268. Tímto rozhodnutím žalovaného bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí Finančního úřadu Brno IV ze dne 4. 5. 2007, č. j. 101377/07/291940/2692, tj. proti rozhodnutí o obnově řízení ve věci rozhodnutí č. j. PEX/3984/94/Sg-Z ze dne 24. 11. 1994 a rozhodnutí č. j. PEX/3984/94/Sg-Z-1 ze dne 24. 11. 1994, vydaných ve věci vymezení rozsahu zástavního práva k nemovitostem podle ustanovení § 72 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v rozhodném znění (dále jen „daňový řád“).

2) Krajský soud žalobu odmítl na základě ustanovení § 70 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), které ze soudního přezkoumání vylučuje úkony správního orgánu předběžné povahy. S odkazem na právní názor uvedený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2004, č. j. 2 As 71/2003 - 35, krajský soud uvedl, že rozhodující pro posouzení věci je vždy charakter hmotného práva, o němž je v řízení rozhodováno a proto i povolení obnovy řízení musí sledovat procesní osud rozhodnutí ve věci samé. Podle právního názoru obsaženého v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 162/2004 - 61, má však rozhodnutí o zřízení zástavního práva k zajištění daňové pohledávky dle ustanovení § 72 daňového řádu charakter rozhodnutí předběžné povahy, neboť se jedná pouze o dočasné opatření, jehož platnost je zákonem omezena do splatnosti daňové pohledávky. Proto krajský soud žalobu podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s ustanovením § 68 písm. e) s. ř. s. odmítl jako nepřipustnou.

II. Obsah kasační stížnosti

3) Stěžovatelka v kasační stížnosti především upozorňuje na skutečnost, že na jejích nemovitostech vázne zástavní právo zřízené finančním úřadem za účelem zajištění daňových dluhů jejího bývalého manžela, vzniklých však mimo bezpodílové spoluvlastnictví manželů (BSM). Osoba daňového dlužníka je proto odlišná od osoby, na jejíž nemovitostech bylo zřízeno zástavní právo. Citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu je proto neaplikovatelný.

4) Rozhodnutí o zřízení zástavního práva významně zasáhlo do vlastnického práva stěžovatelky a musí proto podléhat soudnímu přezkumu (čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). V tomto směru stěžovatelka odkazuje na některá rozhodnutí Ústavního soudu. Zejména zdůrazňuje, že s ohledem na skutečnost, že vůbec není daňovým dlužníkem, nelze ani očekávat, že v její věci někdy bude vydáno konečné rozhodnutí. Stěžovatelka totiž zpochybňuje, že by její bývalý manžel byl současně vlastníkem předmětných nemovitostí od rozvodu až do vypořádání BSM a odkazuje na ustanovení § 148 a 149 občanského zákoníku.

5) Stěžovatelka navrhuje usnesení zrušit a věc vrátit Krajskému soudu v Brně k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

6) Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že postupoval v souladu se zákonem a plně se ztotožňuje s názorem krajského soudu ohledně výluky ze soudního přezkumu rozhodnutí o zřízení zástavního práva. K námitkám stěžovatelky ohledně nepřihlédnutí k ustanovení § 143 a násl. občanského zákoníku žalovaný uvádí, že tyto nebyly v odvolacím řízení uplatněny. Zejména zdůrazňuje, že v daném případě se zánik BSM časově nekryl s jeho vypořádáním a v tomto „mezidobí“ bylo třeba vycházet z ustanovení § 853 občanského zákoníku. Odmítnutím správní žaloby krajským soudem nemohl být porušen čl. 36 odst. 2 Listiny, protože proti zákonnému zástavnímu právu mohla stěžovatelka brojit již v rámci řízení o vypořádání BSM.

7) Žalovaný navrhuje kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou.

IV. Vlastní argumentace soudu

8) Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Brně v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

9) Stěžovatelka výslovně neoznačila žádný kasační důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s.“). Jelikož však v daném případě bylo napadené usnesení o odmítnutí návrhu, je namístě aplikovat kasační důvod zakotvený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Platí totiž, že každý úkon soud hodnotí podle jeho obsahu a nikoliv formy, a proto se zdejší soud v dalším zaměřil právě na naplnění tohoto kasačního důvodu, který je třeba v případě odmítnutí návrhu krajským soudem aplikovat přednostně.

10) Účastníkům řízení je známo, že řízení o této kasační stížnosti bylo přerušeno, jelikož před rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu probíhalo řízení, jehož výsledek mohl mít vliv na rozhodování soudu o věci samé. Konkrétně šlo o to, že byl u rozšířeného senátu zpochybněn právní názor vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 162/2004 - 61, publ. pod č. 613/2005 Sb. NSS (a dále rozvinutý např. v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2007, č. j. 5 Afs 159/2005 - 66, vše dostupné na www.nssoud.cz). Přitom právě na převzetí tohoto právního názoru [podle něhož je rozhodnutí o zřízení daňového práva k zajištění daňové pohledávky podle ustanovení § 72 daňového řádu rozhodnutím předběžné povahy, neboť se jedná pouze o dočasné opatření, jehož platnost je zákonem omezena do splatnosti daňové pohledávky, a proto je ve smyslu § 70 písm. b) s. ř. s. ze soudního přezkumu vyloučeno], bylo založeno ratio decidendi usnesení krajského soudu, napadené nyní projednávanou kasační stížností.

11) Toto řízení před rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu bylo skončeno, a to rozsudkem ze dne 27. 10. 2009, sp. zn. 2 Afs 186/2006. Podstata citovaného rozsudku rozšířeného senátu spočívá v následujících právních větech:

„I. Rozhodnutí je rozhodnutím předběžné povahy, na které dopadá výluka podle § 70 písm. b) s. ř. s., pokud ve vztahu k rozhodnutí konečnému splňuje kumulativně tři podmínky: časovou, věcnou a osobní. Je tedy vydáno v již zahájeném řízení o vydání rozhodnutí konečného nebo je zákonem stanovena přiměřená lhůta pro zahájení takového řízení a účinky předběžného rozhodnutí musí být omezeny do vykonatelnosti rozhodnutí konečného. Rozhodnutí konečné pak v sobě musí věcně zahrnout vztahy upravené rozhodnutím předběžné povahy a musí být adresováno mj. i subjektu, jemuž bylo určeno rozhodnutí předběžné.

II. Rozhodnutí o odvolání proti zřízení správcovského zástavního práva dle § 72 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., které podléhá přezkoumání soudem, a nedopadá na ně kompetenční výluka rozhodnutí předběžné povahy uvedená v § 70 písm. b) s. ř. s.“

12) Z citovaných právních vět je zcela zjevné, že právní názor, na němž je založeno napadené usnesení krajského soudu, v konfrontaci s nimi nemůže obstát.

V. Shrnutí

13) Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná a proto napadené usnesení Krajského soudu v Brně podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Věc mu současně věc vrátil k dalšímu řízení, v němž je podle odst. 3 téhož ustanovení vázán shora uvedeným právním názorem. To konkrétně znamená, že podaná žaloba není nepřijatelná, jelikož nesměřuje proti rozhodnutí předběžné povahy. Je proto namístě se jí zabývat věcně.

14) Protože Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení, rozhodne tento soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. listopadu 2009

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu